

se jim natančno razdeli delokrog, določi okolica in hiše, ki jih naj tekmo tedna posejijo. Nobene, prav nobene družine in hiše naj se ne izpusti! Na tem sestanku se določi tudi vodja agitacije. Vsak nabiralec in nabiralka naj si vzame domov navadno polo papirja, kjer si vpišejo one, ki jih v tednu od 11. do 18. decembra obiščejo. Dosedanji naročniki so prejeli v tej številki položnico, četudi so morda že prej plačali, samo zato, da jih bo dovolj na razpolago. Komur je mesečina potekla, naj se mu položnica izpolni, ako je ni že sam. Kjer se niso bili naročeni na »Slovenskega Gospodarja«, naj njihov naslov napišejo na polo in sprejmejo naročnino za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 8 Din.

V nedeljo, dne 18. decembra, se vsi zberejo pri voditelju agitacije, da mu oddajo pole in denar. Voditelj naj to zbirko pošlje na: Upravo »Slovenskega Gospodarja« v Maribor, Koroška cesta 5, denar po položnici, pismo pa posebej, ali za vsakega naročnika po poseben položnic, kakor mu bolje kaže. Kjer nimajo dovolj naših položnic, naj se poslužijo onih, ki jih mora vsaka pošta imeti na razpolago. Pri pošiljanju denarja se seveda vsi poštni in pisarniški stroški odtegnejo, kar je v pismu pripomniti.

Žrtvujmo vsaj en teden!

Treba nam je za vzvišeno delo — razširiti katoliški tisk — le malo dobre volje, le malo veselja, da se žrtvujemo za dobro stvar! Te dobre volje naj vam prinese tudi zagotovilo raznih nagrad, ki smo jih že svoj čas objavili in ki veljajo tudi za ta teden. Posamezne organizacije, ki se bodo še posebno izkazale, bomo javno pohvalili in se jim posebej zahvalili. Naj bo med nami vesela tekma, kdo bo več storil za razširjenje »Slovenskega Gospodarja«.

Bog blagoslovi to dobro delo in vse, ki ga bodo vršili!

Radičevski poslanec Kovačević obsojen radi tatvine.

V torek, 29. novembra, se je vršila, kakor poroča zagrebški dnevnik »Hrvat« v svoji številki 1. decembra, pred sodniji v Požegi za javno življenje zanimiva razprava po tiskovnem zakonu.

Radičevski poslanec Dragotin Kovačević, ki je bil pod predsednik Radičevske stranke, je po svojem zastopniku dr. Stefanu Košutiću tožil nekdanjega hrvatskega poslanca dr. Žaniča radi klevete.

Dr. Žanič je namreč na napade Dragotina Kovačevića na svojo čast odgovoril v svojem listu »Graničar«. V tem odgovoru je med drugim trdil, »da je bil narodni poslanec Dragotin Kovačević od kr. okrajnega sodišča v Novski s pravomočno sodbo obsojen radi tatvine na kazen zapor, ter da je to kazen tudi odsedel.«

Na kazenski razpravi v torek, 29. novembra, je dr. Žanič izjavil, da je stavek, radi katerega je tožen, zapisal kot odgovor na napad Dragotina Kovačevića na njegovo čast in poštenje.

Nato se je prečitala obsodba kr. okrajnega sodišča v Novski br. 1391-91, s katero je bil Dragotin Kovačević obsojen radi prestopka tatvine železa in lanca na železniški rampi v Jazavici na 14 dni zapor. Proti obsodbi je Kovačević vložil priziv. Ta priziv je bil rešen z obsodbo kr. sodbenega stola v Požegi br. 5390 kz, tako, da je bila obsodba sodišča v Novski potrjena, samo je kazen zapor znižana na 8 dni. To kazen je Kovačević odsedel. V tej obsodbi sodbenega stola v Požegi stoji, da se priziv odbije ter obsodba potrjuje, ker so ukradeni predmeti bili najdeni v hiši okrivljenega in ker je zaslišana pričča Jozo Cvijetić odločno izjavil, da je okrivljenega zalotil pri tem, ko je z železniške rampe odnesel železo in lanec.

Naposled je Dragotin Kovačević priznal, da se obsodba njega tiče ter da je zaporno kazen odsedel. Sodnija je

— Plinski regulator — je sikal srd iz Overtona. — Odpošljem Rumeni križ . . . Čez eno uro zaženem dinamom!

— Ne povečujva svetovne katastrofe, — je menil Brinkley. — Hodiva raje na policijo in javiva vzrok požara . . . Zedinjene države morajo takoj vmes poseči . . .

Žerjavica je padala, v črno-rudečo noč so letele ognjene zvezde, ogenj je divjal, rumeni biki so mukali in zlatorudeči petelini so peli v objemajočih se plamenih. San-Francisko se je stresel, kakor pretresa »japonski bron« Nagasaki. Strah. Trep. Obup. Kordon je zaprl ognju pot, vodni traški so se vili v višavo, na čelu ognjenega kralja pa so se izpremenili v svetlo paro. Bila je strašna noč. Brzini pehetajočih ognjenih opic se človeška moč ne more zoperstaviti. Predmestje San-Franciska je zgorelo v prah . . .

XVI.

In prišel je plin . . . Sladek cvetlični vonj se je razlival v fjordu, ki vodi naravnost v srce Japonske. Po zračnem morju je zavnelo cvrčanje cvrčkov ko kak neminljiv psalm solnčnemu bogu, hribi so odbili kristalnočisto treslanje, a sedaj naenkrat je vse prenehalo. Nebeško obzorje je zakrila rumeno-siva tančica in tiho je legla na zelene gore, ki se nagibajo nad prekropodobno ožino druga proti drugi . . .

Tirada cvrčkov je utihnila in z dreves je padel črešnje cvet. Dolina je zarujavela, trava je postala rumena in cvet krizanteme je klonil, ko da je kak samum zamoril v njem srečo in življenje . . .

Rumeni križ . . .

Vodna površina se je mehko gugala, na šumečih penah so brzele džunke, barke z zmajevimi glavami, v teku so jih vodili drobni možje s čopi proti velikim ladjam in trgovskim parnikom, toda naenkrat so mišičaste, rumene roke možakarjev s čopi izpusile vesla in so omahnili na dno belih džunk ko v kaki trugi; tudi na krovu velikih ladij je utihnila tija govora in mešana, raznojezično moštvo trgovskih parnikov je tudi brez besede obležalo . . . Rumeno-siva tančica se je razprostirala nad pristaniščem, za katerim je ležal med krasnimi drevesnimi šopki v hladnem in senčnatem dolu Nagasaki.

Rumeni križ . . .

nato izrekla sodbo — s katero se dr. Žanič oprošča krivde, tožba odbije, tožitelj Dragotin Kovačević pa se obsodi na plačilo stroškov v iznosu 2300 Din.

Mi smo to zadevo posneli po zagrebškem »Hrvatu« in jo objavljamo kot odgovor na drzno izzivanje in prostaško pisanje »Kmetkega lista«, ki našo stranko in njene poslanca psuje kot klerikalno bando. Da, da, banda je, pa ne kje drugje, ne pri nas!

Da bomo nasprotnike poznali.

»Štajerska je naša . . .«

Tako se baha »Domovina«, ker šteje za svoje vse one občinske kandidatne liste, ki so bile vložene poleg one od SLS. Pa vara sebe in vso javnost! Mi pa bomo poznali te tiče, ko smo že naprej povedali, da bodo tako naredili! —

»Domovino« — na Štajersko!

To geslo so postavili demokratje in so se z vso silo vrgli na to, da bi ta svoj list razširili med nami, po njem pa dobili svoj vpliv nad nami! Mi pa zato pravimo:

»Domovino« — nazaj v Ljubljano!

Kdorkoli jo dobi, naj napiše: »Nazaj! Ne sprejemim!« In roma naj v tisti brlog, od koder je prišla. Od nekdanj smo bili Štajerci zato, da nas bo tudi v bodoče vodil naš domači list »Slov. Gospodar«, ki že nad 60 let deli z nami veselje in žalost in se vstrajno bori za naše verske in narodne svetinje! Nočemo, da bi nam prav po židovsko vsiljeval kak Žerjav svojo ljubljansko »Domovino«! Zato bomo njeno vsiljivost odločno odklonili! Kjerkoli se ta list pojavi, naj zadoni glas »Domovina«, hajd nazaj v Ljubljano!

Lažejo bolj kot pes teče!

V dolgih razpravah lažejo naši politični nasprotniki, da vlada nič ne dela, da noče storiti, kar je obljubila, to je pred vsem izjednačenje davkov. Istočasno pa morajo povedati, da je naša vlada predložila osnutek zakona za izjednačenje davkov. Taka lažnjivost, da kar smrdi, v eni sami številki lažejo bolj kot pes teče! Kako se boriš zoper lažnjivca? Niti ne poslušaj ga, kaj še-le verjameš!

Blejski sporazum —

še ne da miru našim nasprotnikom. Jezi jih, da tako dolgo drži, jezi jih, da naša stranka konečno le nekaj doseže, da ima svoj vpliv. No, bodo pa v kratkem videli še nadaljno izvajanje sporazuma. Bodo še bolj — zijali. Seveda, tedaj bodo vpili na vse mile viže, pa mi že poznamo njihovo mačkino godbo.

Proti duhovnikom.

Nasprotniki imajo posebno na piki naše duhovnike. Ravna se pač po besedi: »Udari pastirja — in razkropile se bodo ovce!« — S kako strastjo ti nasprotniki delajo v Beogradu zoper duhovnike, kažejo izpadi Radiča v skupščini, tudi zahrbtni intrige demokratov. Prvi je stavil zahtevo, da ljudstvo ne sme duhovnikom dajati nobenih dajatev za vzdrževanje, drugi pa istočasno za hrbtnost javnosti, da naj se katoliškim duhovnikom ne sme dajati od države nobena plača! — Tako so mislili ti nasprotniki, da bodo stisnili kot v kleščah katoliškega duhovnika. V svojem listu pa se navidez — potegujejo za duhovnike! Njihova hinavščina pa ne bo rodila drugega kot to, da jih ljudstvo le še bolj pozna! Hinavca se boj od vseh strani!

Agitirajte za „Naš dom“

Na obrežju močje in žene cepetajo, se priklanjajo za kištami ali košarami. Pakete odpirajo in brez kričanja ponujajo blago: cvrčke v drobnih kletkah, udomačene bele miši, zložljive španske stene, izrezljane opice, drobne okraske, želve, čevljičke, mlo, manšetne knofe z zmajevimi glavami, pahlijače, šalice za čaj, krožnike in jedilne palčice. V malih piskrih se pari juha in pastete širijo vonj. Čepijo za svojim blagom, sedijo, ko da so dresirane opice, roke jim visijo ob nogah, nemo in uslužno se smehljajo . . . sedaj pa se naenkrat zganejo in napeto gledajo v nič, tudi beli miš ne žene papirnatega mlinčka, srebrnocvetna špan ska stena dobi rumeno-rujavo barvo, želvina glavica klone na stran, okrasek, opica, mlo, manšetni knof, vse se razlije v prahu, krožniki črepljajo, jedilna palčka pade na tla: na en mah zamre življenje in mali sejem . . . Rumeno-siva tančica se razprostire nad obrežjem in umori zaupno, delavno, srečno življenje . . .

Rumeni križ . . .

Vrvenje carinarnic v trenutku preneha, dokki utihnejo in v skladiščnih barih utihne zveneča kitara. Plinska tančica plava polagoma naprej in v gorskih pagodah zamrje tihi smeh. Otrok več ne joka za materjo . . . Večeri se. V kočah, ki se skrivajo med listnatim drevjem, se prižigajo luči, ko da se svetlikajo kresnice, a smrtna megla tudi sem privabi in izbije iz rok japonskih otrok jedilno palčko. Plinska tančica se vleče dalje. Džen-rišisani, človeški konji, drviijo z malimi vozički proti čajarnam, toda voziček naenkrat dobi sunek, obstoji, zvrne in gost pade na čelo in mrtev obleži na kamenju poleg džen-rišisana.

Rumeni križ . . .

Nagasaki inteligenca sedi na črnih žametastih konjih papirnati stenami čajarne, v golem prostoru, obleka je iz vate, dolge, mastne lase pokriva črn, trd klobuk, obraz je rumen, mrtvičav in brezkrven. Na tleh se kadi posoda za žerjavico, drobna posoda, prave igračke . . . kitara doni, po čajarni se odmeva sladka pesem, dekle poje . . . toda mala, lepa ročica ji obstoji na struni, pojoči glasek utihne, oči se zapro, in v sinjeplavem plašču obleži na beli preprogi . . . črni, trdi klobuk se skotali z glave in igračke zaropotajo med gosti, ki so zaspali in se več nikdar ne zbudijo, je angel smrti tudi na nje dihlil . . .

Rumeni križ . . .

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Skupščinski odseki imajo seje. Da morejo posamezni skupščinski odseki vršiti svoje delo, se ne vršijo skupne seje. Največje zanimanje vlada za delo v finančnem odseku, kjer se razpravlja o izjednačenju davkov. Jasno je, da to delo ne gre gladko od rok, a že to je veliko, da so se ga sploh lotili. Zanimati pa si je treba, da je SLS spravila to stvar naprej, da se bo končno uredilo v državi izjednačenje davkov.

Sramota za našo državo! V zadnjih sejah skupščine je prišlo med posameznimi poslanci iz Črnogore do tako ostrega spopada, da so s samokresi v rokah planili drug na drugega. Seveda so oni, ki so bili na galeriji, ženske kakor tudi zastopniki drugih držav v strahu pobegnili iz narodne skupščine. Demokrati in radičevci namenoma delajo škandale v skupščini, da bi vlado sramotili. Dejansko pa sramotijo sebe in vso državo, o kateri potem pišejo po širnem svetu, da je pač balkanska. Bo treba te slabe manire ljudi odvaditi!

Zopet bombni atentat na železnico v Južni Srbiji. Komitaši so še vedno vstrajno na delu, da bi v Južni Srbiji izzvali kak nemir. Zadnji čas so se vrgli na razdiranje železnice. Redno vsak teden najdejo kje kak peklenški stroj, ali kako bombo, ki je podtaknjena na železniški progi.

Število ministrov se bo zmanjšalo. Da se tudi na tem mestu varčuje, je popolnoma pravi! Zato je naša vlada tista, ki je sklenila, naj se število ministrov zmanjša od 16 na 12. Ker bodo precejšen del državne uprave prevzele oblasti skupščine, zato je to štedenje prav na mestu.

Boj za univerze. Finančni minister je predložil svoj predlog, da naj bi ne bile tri popolne univerze ali visoke šole v državi, ampak le ena, drugi dve pa le z nekaterimi oddelki. Vendar Slovenci kot tudi Hrvatje ne popustijo v tem vprašanju in tako bo moral finančni minister ta svoj predlog umakniti.

Zakon o občinah se tudi pripravlja in bo potem enoten za celo državo. Ko bo predlog posebnega odbora ministrov v tem oziru gotov, bo prišel pred vlado in nato pred skupščino.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija ne miruje! Svojo novo pogodbo je hotela Italija vpisati pri Društvu narodov, pa je naletela na odpor. Vsaka večja država v Evropi vidi v tej pogodbi norčevanje iz Društva narodov, ob enem pa pripravo na to, da Italija zgrda, če ne gre zlepa, pride na Balkanu do vpliva. Angleži Italijo svarijo pred vsako neumnostjo. Države, združene v Društvu narodov, so zoper vsako izpreminjanje državnih mej, pa tudi na tak način, kakor je to zdaj Italija napravila z Albanijo. Mir bo zahteval Evrope, ki bo že znala Mussolinija ukrotiti, da bo nehal rožljati s sabljo!

Bolgarski kralj Boris — brez neveste! Kralj Boris je šel v Italijo iskat si nevesto. Že so razni listi naglašali, da se bo zaročil z Giovano, italijansko princezino, kar pa se ni zgodilo. Ker je njegov prestol manj varen in ker ima izredno slabo plačo, bi morala biti nevesta bogata. Zato ne bo nič ne s pravo in ne s politično zaroko med Bolgarijo in Italijo. Predsednik vlade na Bolgarskem, Ljapčev, je pa znova izrazil svojo naklonjenost do Jugoslavije in odločno obsoja komitaške napade v južni Srbiji.

Oče ali sin? Na Rumunskem še vedno ni prišlo z dnevnega reda, ali naj vlada oče princ Karl, ali pa njegov 9-letni sinček, sedanjí regent Mihael. Bratiano, brat pokojnega ministrskega predsednika, je odločil za Mihaela. Ako se bo posrečilo sestaviti vlado iz več močnejših skupin, bodo črni oblaki se zopet razgrnili in Rumunija bo v miru živel.

Med Poljsko in Litvo bi kmalu nastal spor, ki je bil zmožen povzročiti vojno. Vmes pa je posegla Rusija, ki je poslala obema državam sporočilo, da tega spora ne bode mirno gledala, ampak da bo posegla vmes, pri čemur bi

V strašni noči se svetlikajo svetle točke: na dolgih palicah se zibajo rumene, rudeče, plave lučke, uslužna japonska družina gre proti domu, deklice se smejejo . . . a naenkrat kraguljasti lampijoni omahnjejo in brezdušni smeh zamre na ustah malih deklic. Na tleh ležijo ko lutke, nevidna kroglja jih je zadela: plinska molekula.

Rumeni križ . . .

Na drevesu ni ptičke, ubogi cvrčki cvrčijo šele nekje zgoraj, na gorskem rebbru, kamor Overtonovih plinov ne pusti meja raztezaajočih se magnetičnih valov. Listje ove-nelo pada z dreves in grm jasmína in črešnje cvet ne diha vonja. En del Nagasaki se je zrušil ko kako papirnato mesto, v katerem odpiha majhne, rumene lutke dih, ki je prišel iz daljave. In niti javkanja ni bilo slišati, le dolgovratna kitara je padla iz rok dekleta in na smehljajočih ustih je zamrla pesem . . .

XVII.

»New-Jork Herald« je po izpovedih profesorja Brinkley in njegovega asistenta razglasila v svet resnični vzrok požara v San-Francisku in v 48 urah je prehodila vse svetovno tiskarstvo senzacija: Japonska je strelila na Ameriko! Ameriški listi so prinašali fantastična poročila o japonski iznajdbi, da ustvari v zgodovini človeštva novo dobo in način vojskovanja popolnoma prevrne in pred svetom odpre pekel grozot in strahov. Politika, ki je že desetletja napejala vprašanje vojske med Ameriko in Japonsko, je Mutshito Dsainovo ljubezensko zadevo pripisala japonski kot skrivno rovarjenje in je z nezaslišanim ščuvanjem podpihovala javno mnenje:

— Vojska! — je odmevalo po celi Ameriki.

V New-Jorku in drugih prestolnicah je prišlo do nemirov in so pomorili japonske dele, policijske oblasti niso mogle preprečiti nečloveške neusmiljenosti divjih množic: večno krivična ljudska sodba je zadela nedolžne in linčanje je preplavilo vso Ameriko. Srd razdraženega narodnega čuta je končal uničevalno delo in Japonska je še vedno molčala. »Japonska snuje uničenje bele rase! Japonska napenja električni top zoper zapadno kulturo in svetovna katastrofa, ki pomeni svetovno gospodstvo rumene rase nad obsojenimi narodi, je le vprašanje ur.«

Dalje prihodnjič.

pa trpela tako Poljska kot Litva. Spor se bo rešil v pogajanjih.

Za svetovni mir! V mestu Ženevi zboruje posebna konferenca držav za razorožitev držav. Vse države namreč silno trpijo vsled tega, ker morajo imeti močno oborožene vojske. Na ta sestanek je prišel pa tudi zastopnik Rusije Litvinov, ki je stavil predlog za popolno razorožitev držav. Ta predlog bodo sicer razmotrivali, vendar ni verjetno, da bi se že zdaj to doseglo, posebno ker vse države nimajo čistih namenov.

Kaj je novega?

Čenjenim naročnikom naznanjamo, da smo današnji številki Slovenskega Gospodarja priložili položnice, po katerih blagovolite doposlati naročnino. Položnice so priložene vsem naročnikom, tudi tistim, ki naročnina še ni potekla. Kdor ne bo do sredine januarja vsaj deloma poravnal naročnino za prihodnje leto, se mu v drugi polovici januarja ustavi list. — Naročnina stane za celo leto Din 32.—, za pol leta 16 Din, za četrt leta 8 Din.

Vsak sam sebi koristi, ako dela za razširjenje »Slov. Gospodarja«. Zakaj? 1. Nagrade so imenitne. Vsi, ki so pridobili vsaj enega novega naročnika, so zaznamovani po vrsti in se bodo izrečale številke za dobiček 1000 Din, 500 Din in 100 Din. Če pa kdo dobi vsaj dva polletna naročnika, pa poleg tega dobi še vezano knjigo, ki sicer stane 20 Din. 2. Več bo list imel naročnikov, bolj bo, več bo lahko prinesel slik in drugih stvari. Ako bi vsak sedanjí naročnik pridobil vsaj še enega, bi se tudi cena »Slovenskemu Gospodarju« lahko znižala! In vendar mnogi pustijo tako v nemar »naročilne listke«. Naročniki »Slovenskega Gospodarja«, zase greste na delo, če pridobivate novih naročnikov svojemu listu!

Obč. tajnikom in vsem, ki preključujejo pri cerkvah. Zadnji čas so finančni pazniki začeli zahtevati od oznanil, ki jih preberete tu in tam po ostalih občinskih naznanilih, kolek Din 10. Kolek 10 Din se sme zahtevati le za občinske razglase! Stojimo na stališču, da ta oznanila niso občinski razglasi, ker jih dobivajo občinski tajniki osebno in ne uradno. Da pa se ta taksa ne bo mogla zahtevati, je najbolje, da se z uradnimi razglasi konča oznanilo z običajnega mesta, nato pa z drugega mesta preberejo ostala naznanila, ki so vsake takse prosta.

Trgovski gremij v Mariboru ponovno opozarja občinstvo mesta in okolice, da bodo mariborske trgovine v četrtek dne 8. in v nedeljo dne 18. t. m. dopolne odprte.

Za dekana v Vuzenico pride g. Karol Hüttner, dosedaj župnik v Pušavi.

Najstarejši frančiškan v provinci umrl. V mariborskem frančiškanskem samostanu je umrl 86letni brat Lovrene Kovačič. V frančiškanskem redu je bil 60 let. Po raznih samostanih je opravljal krojaška dela. Bil je na Brezjah, v Brezicah in zadnja tri leta v Mariboru. Med frančiškanskimi brati in očeti je bil v celi provinci najstarejši.

Smrtna kosa. V zavodu č. č. šolskih sester pri Sv. Petru niže Maribora je po dolgi in težki bolezni dne 28. 11. ob pol sedmih zjutraj umrla v cvetočih letih, stara šele 21 let, sestra Imelda Ravšl, šolska sestra-učiteljica v Apačah. Rojena je bila v Središču, nečakinja č. g. župnika v Čirkovcah in sestra č. g. kaplana v Slivnici pri Mariboru. Iskala si je zdravja v zdravilišču na Golniku, pa ga ni našla. Po petih mesecih je želela nazaj v zavod k Sv. Petru. Po treh mesecih v zavodu je nebeški Vrtnar presadil ljubo rožico v svoj nebeški vrt. Ves čas svoje težke bolezni je bila vzgled potrpežljivosti, z vsem zadovoljna in svetniško udana, pa tudi vesela. Na zadnji poti na mirovno k podružnici Sv. Marije na Gori pri Sv. Petru jo je spremljalo devet duhovnikov, sorodniki, šolske sestre, kandidatnje, Marijina družba, šolske deklece z učiteljicami in nepregledna vrsta spremljevalk. Pri odprtem grobu je govoril nji v slovo od tega sveta, vsem pričujočim pa v tolažbo č.

Ob zatonu leta.

Čitatelji! Zopet se bliža leto k zatonu, leto polno truda, znoja, boja, a tudi častne zmage. Ko je pomlad napovedala kukavica, vtaknil si plug v njivo, obilen znoj je ovladaval brazde za teboj, roke so pekli žulji, toda ti si vztrajal. Bil si neobčutljiv za vse napore, razživela pa se je v tebi pomladi slična ljubezen do rodne grude, do družine; pa tudi soseda je objel plamen tvoje ljubezni. Na razor si sipal seme, v nebesne vedrine pa pošiljal prošnje za blagoslov v zavesti, da prazno je vsako delo brez sreče iz nebes, si pozabljal sebe, tvoja skrb je videla samo tvojo radost, uteho in nado, ki prosí: »Ata, kruha!« Vpliv tega klica zamore čutili zgolj očetovsko srce; še prav posebno trpko ga čuti, kadar kopasti oblaki pretijo setvi smrti. A prizanesljivost božja je to grozno in mračno slutnjo mnogokdaj preobličila v blagodejne kapljice, pojemajoča kal in zel se oživljena nasmeji zlatemu solncu, ki je razblinila tudi meglo skrbi.

Kmetško življenje, kakor sploh vsako življenje je slično reki, ki se tu mirno in lahko vije med cvetočimi bregovi, tam pa jo trešči tok na trde skale, trde ovire, toda njen pogum tudi čez največje zapreke doseže zaželjeni smoter. Tudi naše življenje je tako. Dnevi teko v težnji, bridkosti in radosti, poslednjih pa je daleč manj od prvih. Najtežavnejša borba za kruh je sojena kmetu (tudi delavcu), vrednost kruha ve ceniti edino oni, ki ga prideluje. Čast tebi! Ti nisi mali človek, ti si krušni oče vseh stanov, cele države. Bodi ponosen na svoj stan! Zgodovina svedoči, da je tvoj plug odlikovan s častnimi kolajnami, namreč z utisi nekaterih odličnih rok. O ruskem velikašu Levu Tolstoju se piše, da je često zapodil gosposko suknjo ter se prelevil v kmeta; na polju pri plugu se je počutil naj srečnejšega, kar je lahko posnemati iz njegovih spisov, ki so polni navdušenja za kmetški stan. Te ideje prešinjene je brezdvomno bil tudi slovenski pesnik, ki je iskal razlike in slednjic podelil vence odlike plugu.

Nek pisatelj je dal kmetškemu stanu prvo mesto za duhovskim. Ni se motil! Resnično si kmetški in duhovski stan vzajemno podpirata temelje svojega dela. Dosti naukov sv. vere, ki si jih je mesto po svojem okusu prilagodilo, če že ne popolnoma zavrglo, kmetič še visoko spoš-

g. p. Bonaventura od sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru. Naj v miru počiva!

Kroglo skozi glavo. Zadnjo soboto, dne 3. t. m., zjutraj se je ustrelil v Mariboru komaj 20letni Zeljko Piščanec, ki je stanoval na Koroški cesti.

Otrok umrl radi opeklin. Šestletni Hanjšič Otmar, sinček žagarja v Selnici, je bil v sredo sam v hiši pri štedilniku, v katerem je gorelo. Otrok se je približal preveč ognju, vnela se mu je obleka in se je grozno obžgal po celem telesu. Vsega obžganega so prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je pa umrl.

Uboj. Na meji med farama St. Peter niže Maribora in Sv. Marjeta je bil v soboto po noči ubit v prepiru 35 letni posestniški sin Alojzij Kranjc.

Umrla je v Gočovi pri St. Petru niže Maribora 34letna Suzana Spindler. Bila je v življenju vzor vsem deklicam in ostane jej ohranjen časten spomin!

Shod SLS v Rušah. Na praznik 8. t. m. zborujeta v Rušah v prostorih stare šole g. narodni poslanec Žebot in občastni poslanec Kores. Zborovanje bo po prvem sv. opravilu.

Imenovanje. Za okrajnega zdravnika v Ljutomeru je minister narodnega zdravja imenoval g. dr. Franca Čeh, okrajni zdravnik pri Sv. Juriju ob Pesnici.

Volilno gibanje v okraju Maribor desni breg. Za obč. volitve v tem okraju je po dozdevaj prispelih podatkih v 20 občinah vložena samo po ena lista in sicer od SLS. Tudi po drugod stoji naša stvar dobro. Volitve se vršijo dne 11. decembra t. l.

Koledarčki Jugoslovanske kmečke zveze za leto 1928. so razposlani že skoro vsem krajevnim organizacijam po deželi, kjer jih lahko dobite. Razen tega so na prodaj pri tajništvu SLS v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. Cena 10 Din komad.

Zlati jubilej šole. Pri Sv. Janžu na Dravskem polju je pred polstoletjem za šolo-enorazrednico veljala Zelova koča. Začelo se je pa misliti na lepši šolski prostor. Misel je izvršil krajni šolski svet s tozadevnim sklepom v jeseni leta 1876. Načelnik temu odboru je bil Lešnik. V minulem šolskem letu je podučeval začasno nastavljeni mladi učitelj Arnečič. Razpisano službo pa je za novo šolsko leto še v stari šoli dobil Lopič. Nameravala se je oživitvoriti tudi šola-podružnica na Margečkem. Vsled tega se je zdelo, da bi nova stavba zadostovala za samo dva razreda. Toda šolski odbor si je osvojil predlog še sedaj živečega svojega člana: Četudi bi se sezidala stavba le pritlična, kdor bo delal črtež za isto, naj vendarle napravi tako, da se priložnostno lahko povzdigne še nadstropje. Zgodilo se je prvo in drugo. Zimski čas je bil krasen. V decembru si videl orače po njivah. Dnevi suhi, solčni, topli. Dne 28. februarja 1877 zjutraj obesila se je megla, za tem je pršilo, popoldne snežilo. Sledila je jasna noč, lahko si nemoteno opazoval popolno zamaženje meseca. Začetkom sušca je padlo nekoliko snega, da je naravi zabranil prenaplo razvijanje. In ko se je belina bila skrila, začelo se je življenje ob okrajni cesti: Postavili so novo šolsko poslopje. Leta 1879 so oskrbeli šolsko torišče pri podružni cerkvi Svete Margete in potem leta 1881 je prvi učitelj Golob dobil krog 60 učencev. Tu je častno službo šolskega načelnika in obenem nadzorovalca opravljal Klasinc Lovro. Približno 300 otrok pa je preostalo za glavno učilišče pri Sv. Janžu. In koliko od istih danes obhaja 50letnico svojega šolanja, oz. zlati jubilej domače šole?

Zopet žrtev alkohola. Na otoku križiškega reda pri Veliki Nedelji so našli že na pol razpadlo truplo Ivana Majcen iz Sosedske, katerega so že dalje časa pogrešali. Vsled preobčilega zauživanja alkohola se mu je najbrž omračil um in je storil samomor.

Požar uničil hišo. V Beltincih v Prekmurju je uničil požar Ivkovo hišo. S hišo vred je uničeno tudi pohištvo in je obžalovanja vredna družina brez strehe.

Vlomi in tatvine. Iz Prekmurja prihajajo poročila, da se množijo vlomi in tatvine v okolici Turnišča in sploh po obmejnih madžarskih občinah. Kar eno noč beležijo ti kra-

tuje ter si prizadeva jim biti dosleden in jih ohraniti. Vzemí kmetu vero, vzel si mu vse!

Vsled tega pa je poezija kmetškega življenja tako lepa, ker ima izvor luči vekotrajnih žarov.

Navedeno ne bo resnica! Oprosti, da ne bova iskala dokaza v valovajočemu žitu, ki šušti tako lepo in vzvišeno pesem, katero razumeva le kmetova duša, ali pa v z grozdi obteženem vinogradu, koder z grozdom zori up sladak opajajoč srce v prijetne sanje. Vzemiva v roke lepe povesti Družbe sv. Mohorja, ki so mnogoteri kmetški hiši dika in razvedrilo, videla bova, da so te povesti res nadvse krasne in globoko ganljive. Kje pa imajo izvir svoje lepote? Globokočuteč, navdušen pisatelj je zajel lepo snov iz kmetškega življenja in ti je orisal vso radost in bridkost tega stanu v tako krasnem tonu, da se smeješ in jočeš zaeno. »Krasna povest!« boš dejal. Ali pa veš tudi, da držiš v rokah s to knjigo svojo in svojega doma sliko?

Zaeno nas je tekoče leto tudi vodilo skozi ljut boj k lepi zmagi. Bila se je odločilna bitka, toda kmet se je izkazal junaka. Enodušno so se kmetje navdušili za svoje pravo, za zboljšanje svoje eksistence in bodočnosti ter so si izvolili pošteno SLS za zaščitnico svojega imetja, svojih žena in otrok, ki jim bo skušala izpolniti vsako težnjo. Mnoga hiša poka pod težo dolgov, gotovo pa voditelj kmetškega stanu tega poka ne bodo presušali, temveč iskali z dobrimi in pravičnimi zakoni oporo, ki bo zadrževala razval teh za človeško družbo tolikanj važnih hramov. — Trdne kmetije — trdna, imovita in ugledna država. Kdor pa kmetije izpodkopava, ruši stebre splošnega blagostanja!

Edinost in vzajemnost pa kmetškemu sloju propoveda dobro, krščansko časopisje. K jasnim, lepim ciljem nas vodi naš stari, priljubljeni, odkritosrčni in zvesti prijatelj »Slovenski Gospodar«, ki ne samo kmetu, marveč slehernemu stanu proži prijateljsko roko. Izkustvo spričuje, da je pravi, zvesti prijatelj redkost, zato pa se tistega, ki čuti z nami, se trudi in dela za nas, tembolj tesno okenimo. Vsaka kmetška hiša mu odprí vrata na stežaj, saj ti bo za mali denar (nizko naročnino) pripovedoval celo leto toliko zanimivega, da boš blagoravljal trenutek, ko si se z njim sestal. Sploh pa je poleg brige za stan in njegove dolžnosti najbolj potrebno in važno za kmeta (tudi za druge), da

ji po 3—4 vlome. Vlomilci odnašajo vse, kar jim pride pod tatinske prste. Sledovi za vlomilci vodijo v Gornje Prekmurje, a oblastem se še doslej ni posrečilo, da bi bile izsledile te nepoštenjakoviče.

Regulacijo Hudinje, ki je povzročila pri zadnji veliki povodnji toliko škode, vrši za enkrat vojaštvo. Regulacijska dela bodo dolgotrajna, ker bo dobila Hudinja na nekaterih mestih čisto novo strugo.

Nesreča na železnici. Ponoči od četrta dne 1. decembra na petek sta iz Hrvaške preko Dobove peljala dva voznika s konji vino za gostilničarja F. Varleca v Brežicah. Ko je prvi voznik blizu Dobove prevozil železniški tir, sta bili zatvornici odprti in tudi se ni slišalo znamenje za bližajoči se vlak. Ko je drugi voznik za prvim privozil na tir, sta se naenkrat obe zatvornici zaprli, tako da je bil voznik z vozom in konji ujet na progi. Voznik se je brž zavedel opasnosti položaja, je skočil hitro z voza in skušal zatvornico odpreti. Med tem, ko se je brezuspešno trudil, je pripeljal vlak, ki je zagrabil voz in konja in ju treščil na stran. Voz je bil popolnoma razbit, ravnotako se je razlilo vse vino in konj je bil na mestu mrtev, drugi pa je ostal po naključju nepoškodovan.

Trta je dvakrat rodila. V vinogradu nekega posestnika pri Splitu opazujejo čudno igro narave. Ena izmed trt je rodila letos drugič grozde. Grozdi so precej veliki, normalni in jih ni nič manj kot 20. O Božiču bo grozdje povsem zrelo in užitno.

Zadruga čevljarških mojstrov v Mariboru obvešča sl. občinstvo, da se morajo radi vedno naraščajočih cen usnja zvišati tudi vsi čevljarški izdelki začasno za 20%.

Gospodarstvo.

ZIVINOREJCEM KONJSKEGA OKRAJA!

Kaj ne, da je bil letošnji 21. september zopet vaš živinorejski praznik! Vaš okrajni zastop ni miroval preje, dokler ni zbral dovolj sredstev in priredil razstavo govede in konj. Gotovo je navdalo veselje in zadovoljstvo vsakogar, ki je pregledoval razstavljene vrste vaše domačegrudne pšeničnosive živine. 251 glav — med temi 29 bikov, 10 bikcev, 113 krav in 99 telic in še 7 skupin z enim bikom, 3 biki, 19 kravami in 12 telicami ste prignali. Z malimi izjemami so bile vse lepe, izednace, v ugodnem rejskem stanju. Spravili ste ocenjevalne komisije v težki položaj, ker ni bila lahka stvar pri toliko dobrem blagu izbirati in ocenjevati. Že na živinci sami je bilo videti, da jo oskrbuje in negujete z ljubeznijo in skrbnostjo. Saj so bile vse živali napram opazovalcem prijazne in zaupljive.

Da v tej panogi napredujete — posebno od zadnjega praznovanja v letu 1920 je dognano iz ocenjevalnih zapisnikov. Posebno pa je napredovala živina iz okoliša Spitalič, kjer so si rejci ustanovili posebno društveno delovanje. Njih stvarno delo se je lepo zrcalilo v lepi mladi živini.

To je dobro in prav. Skrb za dovolj in dobre krme, za uporabljanje prvovrstnih plemenjakov, za plemensko odbiro ne le po lepih oblikah, ampak tudi po hasnovitosti (iz-raba hrane, mlečnost) vam bo v bodočnosti vračala vaš trud. Za tako doma vzrejeno blago se bo našel vedno pošten in zanesljiv kupec in le na ta način bo mogoče dvigniti spoštovanje in dober glas slovenske živinoreje.

Razveseljivo pa je tudi, da so posamezni rejci dokazovali mlečnost krav z letnimi zapisniki — torej s kontrolo mlečnosti. Tudi ta nova upeljava je velevažna in naj bi našla mnogo posnemalcev.

Imena odlikovancev ne bom navedel, ponatis bi zavzel preveč prostora, ker vas je sedem za skupine in 186 za posamezne živali.

Občutili ste pa tudi počaščenje, da je na vašo prireditel prišel veliki župan mariborske oblasti, istotako odbornik oblastnega odbora, oblastni kmetijski referent, sreski poglavar, načelnik konjerejskega društva in drugi gospodi, ki se veselijo nad uspehi kmečkega dela, ki čutijo žnjim

se izobrazuje. Razen novic ti oskrbuje dokaj dobrih in koristnih člankov, ki ti tu pa tam pridejo v najboljši prid, zano pa te varuje škode, da svojega lesa, živine, žita itd. ne boš vrgel v dobiček spekulantom, nego boš znal to sam izkoristiti, kar tebi pripada — hasek lastnih žuljev. Brhka kmetška mladež pa seži po »Našem domu!« Tudi on je dober prijatelj, poln blagih misli, naukov in zasnutkov. Mar ga boš odklonil? Nikakor! Slovenski domovi že od nekdaj slove po svoji gostoljubnosti; sprejeli bodo radi tudi dobrega prijatelja in zvestega voditelja slovenske mladine!

Hriberski.

Za razvedrilo.

Rešitev ugank. Bahač in svinjski mehur imata podobnost v tem, da sta oba — napihnjena! — Zjutraj je najbolj dobre volje — petelin, ker poje! — Golin v kosmatinca leze — če golo roko v rokovico tiščiš.

Nove uganke (poslal Peter Jorko, 40letni naročnik našega lista). Sprejaj rep in zadaj glava, v sredini usta, ki zemljo hrustajo. — Pred 50 timi leti je živel župnik, ki je imel pet bratov. Zanimivo je to, da je znal pisati in še prav lepo pisati, brati pa ne. Je to mogoče? — Kaj je Bogu nemogoče ustvariti? —

Čarodejnik. Kako napraviš, da lonec izpije vodo iz skled? Vzemí lončen lonec, zažgi v njem šop papirja, nato pa ga hitro povezni v skledo polno vode. Voda bo planila iz skled v lonec, ki ga zopet hitro obrni in si s tem vso vodo zajel.

Kadilec na vešalih. Obsojenca so pripeljali pod vešala, da bi ga obesili. Ta pa je začel prositi, da naj mu dajo še pipo tobaka, da bo med tem, ko ga bodo obešali, še zadnjo pipo pokadil. In dali so mu jo. Krvnik mu je dal vrv na vrat in izpodmaknil stolico. Zanjka pa je zdrsnila in smuknila preko glave ter mu med tem izmaknila pipo iz ust. Obešenec je telebnil na tla, ko pa se je pobral, je hitro skočil po pipo in začel močno vleči, poleg tega pa se je pritožil: »Skoraj mi je pri tem špasu fajfa ugasnila!«

Nepopoljšljivi Franček — pijanček. Zopet je bil kregan Franček pijanček, ker je bil ves teden pijan kot klada. Pa mu je rekel gospod župnik: »Franček, nikar tako ne piji! Boš moral umreti!« Franček: »Kaj pa gospod, če ne bom pil,